

CZAS W HISTORII

Notatka z lekcji

1. Chronologia i przedmiot jej badań;
2. Oś czasu i sposób umieszczania na niej dat;
3. Podstawowe określenia czasu historycznego (*data, okres p.n.e. i n.e., Tysiąclecie, wiek*);
4. Cyfry rzymskie oraz ich arabskie odpowiedniki;
5. Epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność oraz ich daty graniczne.

Egipska klepsydra, czyli zegar wodny. Egipcjanie zaczęli wytwarzać klepsydry ok. 1500 r. p.n.e. Do środka nalewali wodę, która bardzo powoli wyciekała przez otwór w dnie. Dziurki na ściankach wskazywały godzinę.

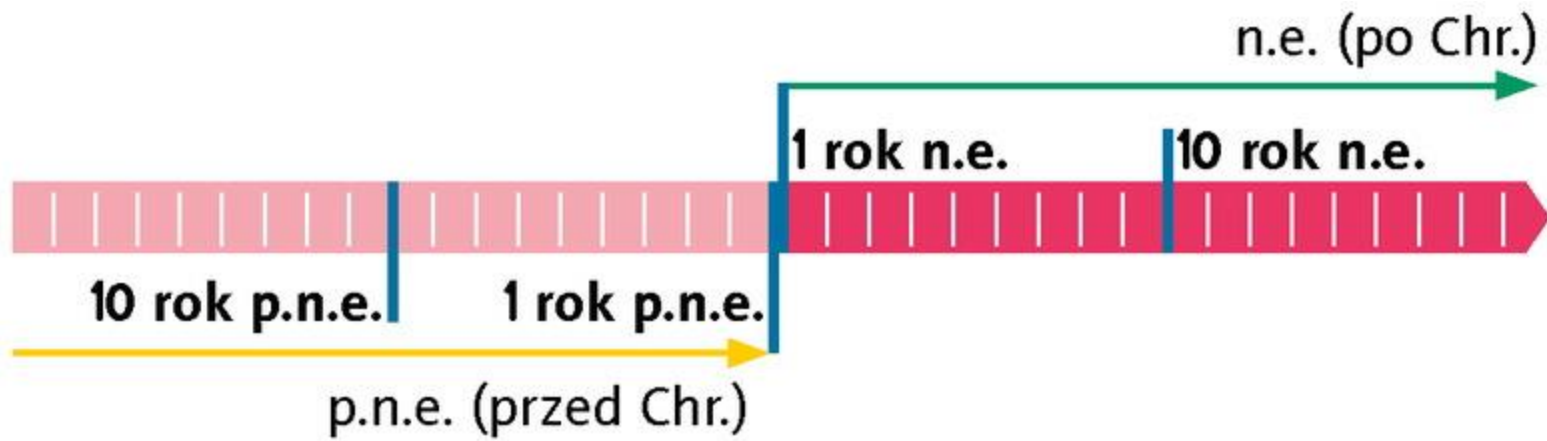
Zegar słoneczny z Hiszpanii z pierwszych wieków n.e. Cień nieruchomej wskazówki pada na tarczę oznaczoną podziałką i pokazuje godzinę.

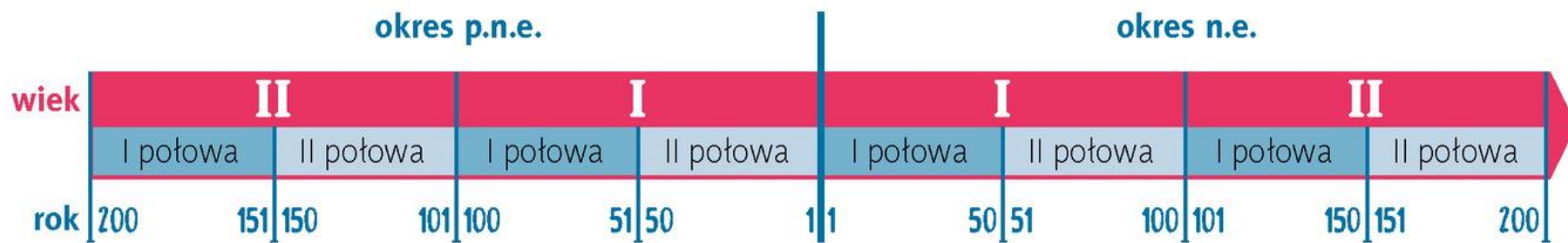

Angielska klepsydra piaskowa z XVIII w. Piasek przesypujący się z górnej bańki do dolnej odmierza czas – w tym wypadku jedną godzinę.

Ten zegar zbudowano pod koniec XV w. w Wenecji (Włochy). Ma tylko jedną wskazówkę – godzinową. Na tarczy znajdują się znaki zodiaku.

Cyfry rzymskie zapisuje się za pomocą liter. Dla poszczególnych liczb przyjęto następujące oznaczenia: I – 1, V – 5, X – 10, L – 50, C – 100, D – 500, M – 1000.

I	1	VI	6	XI	11	XVI	16	XXX	30	LXXX	80
II	2	VII	7	XII	12	XVII	17	XL	40	XC	90
III	3	VIII	8	XIII	13	XVIII	18	L	50	C	100
IV	4	IX	9	XIV	14	XIX	19	LX	60	D	500
V	5	X	10	XV	15	XX	20	LXX	70	M	1000

ZAPAMIĘTAJ

Mierzenie czasu | Historycy mierzą czas, by wiedzieć, co się kiedy wydarzyło w przeszłości.

Data | To oznaczenie roku, a czasem też dnia i miesiąca jakiegoś wydarzenia.

Nasza era i przed naszą erą | W Europie liczymy lata od narodzenia Jezusa Chrystusa. Podajemy określenia:
1) przed naszą erą (p.n.e.) albo przed Chrystusem (przed Chr.),
2) naszej ery (n.e.) albo po Chrystusie (po Chr.).

Wiek | Każde pełne sto lat to wiek albo stulecie.

Kalendarz | Jest systemem mierzenia lat, miesięcy i dni.